

2023-01-12
Fö2023/00118

Försvarsdepartementet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
651 81 Karlstad

Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att genomföra de åtgärder som behövs för att förbereda för en aktivering av civilplikten inom kommunal räddningstjänst

Regeringens beslut

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska genomföra de åtgärder som behövs för att förbereda för ett beslut om en aktivering av civilplikten som innebär att totalförsvarspliktiga som har genomgått relevant utbildning ska kunna skrivas in för civilplikt, fullgöra eventuellt nödvändig grundutbildning, krigsplaceras i en befattning samt fullgöra repetitionsutbildning inom kommunal räddningstjänst.

Myndigheten ska:

- Påbörja arbetet med att ta fram föreskrifter i enlighet med förordningen (1995:238) om totalförsvarsplikt.
- Utifrån gällande regelverk beskriva hur och av vilken aktör som identifieringen av totalförsvarspliktiga med relevant utbildning och utredningen av de totalförsvarspliktigas personliga förhållanden kan göras samt redovisa vilka åtgärder som behövs för att inskrivning för civilplikt, eventuellt nödvändig grundutbildning, krigsplacering och repetitionsutbildning ska kunna genomföras.
- Analysera behovet av författningsändringar, inklusive behov av ändringar som ger berörda aktörer möjlighet att behandla personuppgifter i den utsträckning som behövs.
- Vidta åtgärder för att förbereda för att informera allmänheten och berörda aktörer om vad en aktivering av civilplikten inom kommunal räddningstjänst kommer att innebära.

- Vidta planering inför övriga förberedande åtgärder som en aktivering av civilplikten inom kommunal räddningstjänst skulle kräva, exempelvis i form av stöd till kommunerna.
- Analysera behovet av kompletterande utbildning i form av nödvändig grundutbildning för genomförande av krigsuppgiften vid en eventuell aktivering av civilplikten.
- Analysera repetitionsutbildningens utformning och omfattning inför en eventuell aktivering av civilplikten.
- Inom ramen för gällande regelverk avseende personuppgiftsbehandling analysera och bedöma hur många totalförsvarspliktiga som skulle kunna bli aktuella för civilplikt inom kommunal räddningstjänst.
- Belysa vilka konsekvenser en aktivering av civilplikten inom kommunal räddningstjänst skulle kunna få för de enskilda som kan komma att omfattas, för kommunerna och den kommunala räddningstjänsten samt för annan samhällsviktig verksamhet där de totalförsvarspliktiga är verksamma, exempelvis inom beredskapsmyndigheter.
- Analysera vilka kostnader som en aktivering av civilplikten inom kommunal räddningstjänst skulle medföra för kommuner och berörda myndigheter och lämna förslag på hur dessa kan finansieras.
- Redovisa en tidplan för de åtgärder som krävs för att civilplikten ska kunna aktiveras i nu aktuellt avseende.

MSB ska utföra uppdraget i nära samverkan med Totalförsvarets plikt- och prövningsverk. MSB ska särskilt hämta in synpunkter från Sveriges kommuner och regioner och ett urval av kommuner. MSB ska även hämta in synpunkter från de civilområdesansvariga länsstyrelserna.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Förvarsdepartementet) senast den 1 mars 2023.

Skälen för regeringens beslut

MSB har i flera återrapporteringar till Regeringskansliet framfört att regeringen skyndsamt bör aktivera civilplikten för personer som redan har nödvändiga kunskaper för att kunna skrivas in (se Ju2021/02771, Ju2022/00865 och Ju2022/01209 delrapport). MSB har också lyft fram att regeringen initialt bör besluta om möjligheten att skriva in sådan personal som redan har relevant utbildning, till exempel utbildad räddningstjänstpersonal som i dagsläget inte har en anställning i kommunal räddningstjänst (Ju2022/01209 delrapport).

Med hänsyn till det rådande säkerhetsläget bedömer regeringen att förberedelser för en aktivering av civilplikten för kommunal räddningstjänst är en angelägen fråga i arbetet med att stärka Sveriges totalförsvaret. Det finns behov av att närmare analysera förutsättningarna och vidta förberedande åtgärder för en aktivering av civilplikten inom kommunal räddningstjänst. I propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) reserverade regeringen 20 miljoner kronor för 2024 och 50 miljoner kronor för 2025 för frågor relaterade till personalförsörjning.

På regeringens vägnar

Carl-Oskar Bohlin

Sara Sundgren

Kopia till

Arbetsförmedlingen
Försvarsmakten
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Sveriges kommuner och regioner
Totalförsvarets plikt- och prövningsverk